

Mötesanteckningar från GÅ-arbetsgruppsmöte 25 januari 2024

Kl. 13.30 – 15.30, Svenska Missionsrådet, Ekumeniska Centret.

Närvarande: Charlotta Norrby (SMR), Lisa Norström (Rädda Barnen), Anna Stenvinkel (ForumCiv), Nike Dahlskog (Vänsterpartiets Internationella Forum), Tobias Lingshag (Framtidsjorden), Saif Omar (Vi-skogen), Linda Säll (Kvinna till Kvinna), Cecilia Nilsson-Kleffner (CONCORD), Jennifer Vidmo (ActionAid), Peter Brune (War Child Sverige), Anne Lindeberg (Sida), Per-Ola Mattson (Utrikesdepartementet), Rebecca Haglund (Utrikesdepartementet).

Förhinder: Johanna Davén (IOGT-NTO Movement).

Dagordning

1. Presentationsrunda

Alla runt bordet presenterade sig.

2. After Action Review från CSO-forum

2023 års CSO-forum utvärderades där arbetsgruppen i en övning skrev ned sina synpunkter utifrån nedan fyra frågeställningar.

Vad var den förväntade utkomsten?

Fem ledamöter skrev ned dialog eller information om reformagendan. Sex ledamöter lyfte generellt dialog, kunskapsutbyte eller nätverkande. Även information om UD:s arbete om fördjupad samordning mellan utvecklings- och handelspolitiken skrevs ned.

Vad var det faktiska resultatet?

Sex ledamöter skrev ned positiva resultat kopplat till dialog, kunskapsutbyte och nätverkande. Det nämndes att samtalsrummen var bra. Två ledamöter noterade information från Bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell, Statssekreterare Diana Janse och Ambassadör Harald Sandberg. Tre ledamöter skrev ned att diskussioner blev av trots avsaknad av reformagendan, vilket också innebar att diskussioner var begränsade. Det noterades också att forumet ägde rum något sent på året och att det framkom mindre information till civilsamhället än väntat.

Vad gick bra och hur kommer det sig?

Sju ledamöter noterade stort deltagande och engagemang från civilsamhället, Sida och UD, inklusive den politiska ledningen. Tre ledamöter framförde att forumet var kunskapshöjande, högt i tak med öppen dialog och att det varit intressant. Elva ledamöter skrev ned att forumet var bra strukturerat, planerat och genomfört samt att det var bra planering och diskussion i planeringsgruppen och hela GÅ-arbetsgruppen.

Vad kan göras bättre och hur kan vi göra det bättre?

Förbättringsförslag som skrevs ned var att ha tillgång till reformagendan och att ha ökat fokus på sakfrågor och ”hur”. Två ledamöter föreslog att civilsamhället skulle kunna få mer plats på agendan. Även inspirationstalare föreslogs. Två ledamöter skrev ned bättre framförhållning. Ytterligare två noterade catering. Fyra ledamöter skrev ned dialogen eller mandatfördelningen mellan UD och GÅ som möjliga förbättringspunkter.

Efter övningen konstaterades att det rådde en samstämmig bild angående forumet och några ytterligare synpunkter och medskick inför framtida forum togs upp:

- För få per organisation som fick delta. GÅ-arbetsgruppen bör ha vikta platser.
- Digitalt deltagande hade kunnat lösa detta. För- och nackdelar med hybridmöten lyftes, inklusive logistiska utmaningar att ha hybrid i många mötesrum men också att en hybridlösning kan innebära att diskussioner i såväl små som stora rum kan påverka öppenheten.
- Deltagande från partnerorganisationer. Detta hade diskuterats i planeringsgruppen och i avstämning med arbetsgruppen. Viktigt att det finns ett syfte med en inbjudan samt god framförhållning.
- Beställ inte flaskvatten från cateringfirman av miljöskäl.
- En annan typ av dialog mellan UD och GÅ hade varit önskvärt vad gäller vilka från civilsamhället som tillfrågas ha en roll under dagen. Charlotta, Anna och Cecilia hade tidigare i januari haft ett möte med Utrikesrådet Helen Eduards och tagit upp detta.
- Ansvarsfördelningen mellan UD och GÅ och möjligheten till större inflytande trots att UD står som avsändare. Det lyftes att CSO:erna bidrar med arbetstid vilket också är en kostnad för organisationer som har en mer ansträngd budget.
- I framtiden bör en utvärdering skickas ut till deltagare efter forumet.
- Forumet var en början på bra dialog som kvarstår – förhoppning om dialog under 2024, inte endast vid årets CSO-forum.

Anne efterfrågade medskicken från samtalsrummen till panelen. Rebecca skulle ta fram och dela detta med arbetsgruppen.

3. Extrainsatt programpunkt: Kommande CSO-strategi

UD lyfte att de hade förstått att viss information om den kommande CSO-strategin hade nått ut till civilsamhället. Per-Ola informerade om processen att ta fram strategin, den kommande strategin och UD:s plan att bjuda in representanter från civilsamhället till ett möte kommande möte följande måndag.

Anna frågade om mötet på måndag innebär att det finns tid för den politiska ledningen att ta in det som framkommer på mötet. Per-Ola svarade att om ny information framkommer finns möjligheter för UD att titta närmre på detta och revidera.

Saif frågade om vilka förväntningar UD har på civilsamhällets inspel om texten till strategin inte delas inför mötet. Flera lyfte att inbjudan kommer med mycket kort varsel och att det inte kan anses vara i god tid, i enlighet med de gemensamma åtagandena.

Anna lyfte att processer för olika strategier skiljer sig åt och att de bör göras mer transparenta.

Cecilia lyfte oron som rådde inom civilsamhället och att det blir allvarliga konsekvenser för partners om strategin inte skulle beslutas kommande vecka, samtidigt som civilsamhället vill kunna påverka innehållet i strategin. Linda instämde och berättade att situationen var desperat med stora konsekvenser för partners.

4. De gemensamma åtagandenas framtid – Vad ska vi göra för att GÅ inte ska bli tandlöst utan få mer kraft och genomslag för dialogen mellan regering och civilsamhälle?

Charlotta inledde samtalet med att lyfta att det finns ett missnöje från civilsamhället från det senaste året samtidigt som regeringen lyfter GÅ som ett viktigt forum för dialog. Den bristande dialogen inför en ny CSO-strategi lyftes som ett exempel. Charlotta nämnde vidare att GÅ-arbetsgruppens handlingsplan inte är förankrad hos UD och frågade hur arbetet i gruppen praktiskt kan se ut framöver och vad arbetsgruppen kan ha för betydelse om den inte levererar på handlingsplanen.

Lisa gav medhåll och lyfte att många inom branschen upplever att principerna inte följts i framtagandet av reformagendan och CSO-strategin samt att många frågar vad GÅ-arbetsgruppen gör och om den har någon faktisk inverkan. Lisa lyfte också att det inte verkar råda samförstånd om vad en konsultation är eller vad transparens och effektivitet betyder.

Cecilia framförde att det är viktigt att hela regeringen förstår att GÅ är ett åtagande och att det behövs en förståelse för när i en process det är bäst för civilsamhället att konsulteras – inte för sent och inte för tidigt – för att inte bli tandlöst.

Anna sade att civilsamhället upplever att de inte blir lyssnade på och att förväntan inte är att politikerna ska göra som de säger men att samtalet bör äga rum. Anna nämnde också att regeringar de senaste åren inte vill ha möten med civilsamhället för att de vet att CSO:erna är kritiska. Charlotta la till att civilsamhället också vill vara konstruktiva.

Tobias lyfte att möten som har ägt rum mellan UD och civilsamhället har brutit i struktur där det inte funnits något att förhålla sig inför möten om stora frågor vilket leder till att diskussioner flyter i väg. Tobias frågade vad som kan göras för att GÅ ska få mer verklig betydelse med svar från Per-Ola att regeringen är måna om dialog vilket 2023 års CSO-forum är ett tecken på samt att regeringen har ett stort intresse att lyssna och tar till sig det som framkommer i samtal, brev och möten. GÅ är en del av detta.

Charlotta konstaterade att förutsättningar och vilja finns men frågade vad som kan göras för att få genomslag då flera frågor som arbetsgruppen arbetar för står still. Charlotta föreslog att stämman av handlingsplanen med chefer på UD som ett sätt framåt.

Nike instämde att det är positivt att intresse finns för dialog men menade att CSO och UD behöver mötas i frågan om vad dialog innebär och hur en sådan dialog ska se ut.

Anna lyfte tjänstemannens roll och rutinerna på UD som viktiga för att få till god dialog varpå Per-Ola svarade att UD ska ta vara på kunskap vid rotation av tjänsten.

Cecilia efterfrågade en konkretisering av hur UD vill att dialogen ska se ut och att UD ska fråga GÅ hur arbetsgruppen tycker att representationen ska se ut när CSO bjuds in till olika processer. Cecilia poängterade också att GÅ inte representerar civilsamhället innehållsmässigt utan för att arbeta för **hur** en dialog ska fungera.

Lisa tillade att principerna redan finns men att processerna inte upplevs vara gemensamma. Exempelvis hade GÅ bett UD om ett samrådsmöte för att förbättra samrådsprocesser. Lisa menade att GÅ inte fått något bemötande vilket gör det svårt för GÅ att leverera. Även GÅ:s plats på regeringens hemsida är viktig, om än en detalj.

Avslutningsvis diskuterades att om förslagen i arbetsplanen, som utgår från utvärderingen av GÅ, inte är genomförbara är det bättre att känna till det. Rebecca och Per-Ola lyfte att vissa förslag från utvärderingen har beaktats, men inte bedömts möjliga eller önskvärda att genomföra, t.ex. ett deltagande av CSO på UD:s s.k. chefsmöte. Anna lyfte ett förslag på annan metod att sprida information om GÅ till utlandsmyndigheter genom information på UD:s intranät och nämnde också att diplomatprogrammet varit på ForumCiv då Anna tog tillfället i akt att informera om GÅ.

5. Mötet avslutades

Nästa möte skulle äga rum i mitten av mars. Charlotta skulle skicka ut en doodle.